

**Міністерство освіти і науки України
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра економічної та соціальної географії**

**Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej**

**Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza w
Częstochowie
Wydział Nauk Społecznych**

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

**Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(м. Луцьк, 8–9 листопада 2024 р.)**

**Луцьк
2024**

УДК 911.3:30/33(082)
С 90

Рекомендовано до друку Вченою радою географічного факультету
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 3 від 24 жовтня 2024 р.)

Рецензенти:

Нємець Л. М. – доктор географічних наук, професор, завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Матвійчук Л. Ю. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Луцького національного технічного університету

Суспільно-географічні чинники розвитку регіонів : матеріали
С 90 ІХ Міжнар. наук.-практ. інтернет-конференції / за ред. Ю. М. Барського та В. Й. Лажніка, м. Луцьк, 8–9 лист. 2024 р. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2024. 284 с.

ISBN 978-617-8279-35-6

У збірнику висвітлюються проблеми сучасної географічної та економічної науки, які були розглянуті на ІХ Міжнародній науково-практичній інтернет-конференції. Розкриваються питання теорії та методології географічних досліджень, регіональних економічних студій, регіонального розвитку та просторового планування, освітніх технологій у географії та економіці, а також проблеми суспільно-географічних, природно-географічних, рекреаційно-туристських досліджень Волині та прилеглих територій.

Для широкого кола фахівців, які працюють у сфері географії, економіки, державного управління, освіти, рекреації та туризму, краєзнавства. Видання також буде корисним для вчителів, аспірантів та студентів, а також усіх, хто цікавиться проблемами регіональних досліджень.

УДК 911.3:30/33(082)

ISBN 978-617- 8279-35-6

© Волинський національний
університет
імені Лесі Українки, 2024
© Колектив авторів, 2024

Кулик Катерина, Потапова Алла
Kulyk3011@gmail.com; potapova.alla@vnu.edu.ua
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ

Постановка проблеми. Проблема формування пізнавальних інтересів учнів на уроках географії є однією з ключових у сучасній освітній практиці. Незважаючи на значний потенціал та необхідність предмета географії, що сприяє розширенню світогляду та розвитку критичного мислення учнів, часто спостерігається зниження інтересу до вивчення географічних знань серед школярів. Це може бути пов'язано з недостатньо ефективним використанням сучасних методів навчання, інтерактивних технологій та творчих підходів, які здатні активізувати пізнавальну діяльність учнів. У зв'язку з цим виникає потреба у розробці й впровадженні таких педагогічних стратегій та методів, які б стимулювали інтерес до предмета, сприяли глибшому засвоєнню матеріалу та формуванню в учнів мотивації до самостійного дослідження навколишнього світу.

Метою дослідження є визначення та обґрунтування ефективних педагогічних підходів і методів, що сприяють формуванню пізнавальних інтересів учнів на уроках географії, а також розробка практичних рекомендацій для підвищення мотивації та активізації навчальної діяльності школярів під час вивчення географічних знань.

Результати дослідження. Географія як базовий шкільний предмет належить до освітніх компонентів природничого циклу й є комплексною наукою, яка сприяє формуванню наукового світогляду, інтелектуальному розвитку учнів, формуванню в них загальнолюдської географічної культури. Аналіз шкільної практики свідчить, що більшість учнів не вміють у процесі навчання самостійно вирішити найважливіші структурні елементи, встановити причинно-наслідкові зв'язки між ними. Отже, після закінчення школи замість структурованої, усвідомленої системи знань, володіють розрізненими, механічно запам'ятованими відомостями. Тому необхідно формувати пізнавальні інтереси учнів на уроках географії, які потім забезпечать системність знань учнів, їх міцність [2].

Пізнавальний інтерес є одним із найважливіших мотивів навчальної діяльності, який характеризується активною спрямованістю учня на отримання нових знань. Він розвивається завдяки емоційно забарвленим враженням, здивуванню, допитливості та бажанню зрозуміти навколишній світ. Педагогічні дослідження свідчать, що формування пізнавального інтересу значною мірою залежить від застосування вчителем творчих підходів, інтерактивних методів та персоналізованого підходу до навчання. Також важливо згадати про методи та підходи до формування пізнавальних інтересів на уроках географії, які вчитель повинен використовувати на кожному уроці: проектна та дослідницька діяльність; інтерактивні методи навчання; сучасні технології в освітньому процесі; зв'язок теоретичних знань із практикою тощо.

Організація учнівської проектної діяльності дає змогу школярам виявляти ініціативу та самостійно досліджувати географічні теми. Наприклад, створення міні-проектів на теми «Глобальне потепління», «Вплив кліматичних змін на регіони світу» або «Особливості природних зон України» може зацікавити учнів і дати їм змогу застосувати знання на практиці [3].

Застосування інтерактивних методів, таких як дискусії, рольові ігри, проектна діяльність, мозковий штурм, активізує пізнавальну діяльність учнів. На уроках географії такі методи допомагають учням самостійно досліджувати географічні явища, брати участь в обговоренні актуальних проблем і спільно шукати рішення.

Інтерактивні карти, віртуальні подорожі та використання мультимедійних презентацій дають змогу учням більш наочно та цікаво сприймати географічний матеріал. Наприклад, віртуальні подорожі чи екскурсії дають змогу відвідати та побачити ті місця, до яких в реальному житті дістатися складно чи це потребує великих фізичних чи грошових затрат [1].

Важливим аспектом формування пізнавального інтересу є зв'язок навчального матеріалу з реальними життєвими ситуаціями. Наприклад, під час вивчення тем про природні ресурси учні можуть аналізувати як ці ресурси впливають на розвиток регіону, в якому вони живуть. Це дає змогу учням побачити практичну значущість знань та їх зв'язок із повсякденним життям.

Висновки. Формування пізнавальних інтересів учнів на уроках географії є важливим завданням сучасної освіти, що вимагає активного використання інтерактивних методів навчання, впровадження сучасних технологій та створення умов для самостійного дослідження. Це не лише сприяє підвищенню мотивації учнів, а й формує в них навички критичного мислення, самостійного аналізу та здатність до творчого підходу у вирішенні завдань. Педагог, який орієнтується на розвиток інтересу учнів, здатен зробити уроки географії не лише інформативними, а й захопливими, що сприятиме більш глибокому засвоєнню знань і підготовці до життя у сучасному світі.

Список використаних джерел: 1. Жук Н. І., Гаврилук О. М. Методика викладання географії в школі. Київ : Освіта, 2021. 138 с. 2. Педагогіка / за ред. М. Д. Ярмаченка. К. : Вища школа, 1986. С. 342. 3. Якушко І. В. Проектна діяльність у шкільній географічній освіті. Львів : Світ, 2019. 128 с.

<i>Кулик Катерина</i>	Формування пізнавальних інтересів учнів	
<i>Потапова Алла</i>	на уроках географії	264
<i>Пугач Сергій,</i>	Ігрові методи навчання в географії: переваги	
<i>Коркодим Арсеній</i>	та недоліки	266
<i>Голуб Геннадій,</i>	Форми та методи роботи з формування	
<i>Ляховський Дмитро</i>	лідерських якостей на уроках географії	268
<i>Потапова Алла,</i>	Формування екологічної свідомості школярів	
<i>Солоп Вікторія</i>	на уроках географії	270

**СУЧАСНІ ГЕОІНФОРМАЦІЙНІ, КАРТОГРАФІЧНІ, ГЕОДЕЗИЧНІ
ТА ФОТОГРАММЕТРИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

Серьогін Денис

Перспективи впровадження аналізу видимості у
міському середовищі м. Харків 273